Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2026/4648

23.9.2026

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Οι συστάσεις της ΕΟΚΕ σχετικά με τις μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές προτάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο του κύκλου του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2025-2026

(C/2026/4648)

Εισηγητές: **Gonçalo LOBO XAVIER**
Andrea MONE
Luca JAHIER

Νομική βάση	Άρθρο 52 παράγραφος 4 του Εσωτερικού Κανονισμού
Έγκριση από την Ολομέλεια	18.6.2026
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	606
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	175/3/0

1. Εισαγωγή

1.1. Το παρόν ψήφισμα συνιστά μέρος δέσμης που περιλαμβάνει επίσης ενημερωτική έκθεση ([1]) και το αναλυτικό παράρτημά της ([2]), και αποτελεί συνέχεια των ετήσιων εργασιών της ομάδας «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο» της ΕΟΚΕ: διαβούλευση με τις εθνικές οικονομικές και κοινωνικές επιτροπές, τους κοινωνικούς εταίρους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών των κρατών μελών της ΕΕ σχετικά με βασικά στοιχεία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η ενημερωτική έκθεση ([3]) συγκεντρώνει τις απόψεις των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στα 27 κράτη μέλη σχετικά με τις εθνικές μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές προτάσεις και την υλοποίησή τους (κύκλος του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2025-2026) ([4])· το παρόν ψήφισμα τη συμπληρώνει παρουσιάζοντας τις συστάσεις πολιτικής, τα συμπεράσματα και τις προτάσεις πολιτικής της ΕΟΚΕ με βάση τα αποτελέσματα της διαβούλευσης με τους συμφεροντούχους, όπως παρατίθεται στην έκθεση.

1.2. Το εγχείρημα αυτό αποτελεί συνέχεια των εργασιών στις οποίες επιδίδεται τα τελευταία χρόνια η ΕΟΚΕ για την προώθηση ενός πιο συμμετοχικού Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, με μεγαλύτερη ανάληψη ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και αυξημένη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Η ευρεία συμμετοχή στηρίζει τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων και τη δημοκρατική νομιμοποίηση, διευρύνει δε τη δημόσια στήριξη όσον αφορά τις μετασχηματιστικές πολιτικές και τις συστημικές αλλαγές

2. Οι συστάσεις της ΕΟΚΕ σχετικά με τις μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές προτάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο του κύκλου του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2025-2026

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ):

2.1. Επαναλαμβάνει τις **συστάσεις** που διατύπωσε στις γνωμοδοτήσεις της σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) ([5]), τη φθινοπωρινή δέσμη ([6]) και τον κανονισμό για τις επιδόσεις ([7]).

([1]) The point of view of organised civil society in the EU Member States on national reform and investment proposals and their implementation (2025-2026 European Semester cycle) [Η άποψη της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στα κράτη μέλη της ΕΕ σχετικά με τις εθνικές μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές προτάσεις και την υλοποίησή τους (κύκλος του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2025-2026)].

([2]) Παράρτημα.

([3]) Η ειδική ομάδα «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο» συγκέντρωσε τις απόψεις των εν λόγω συμφεροντούχων, μέσω ερωτηματολογίου και πέντε επισκέψεων σε χώρες, μεταξύ Ιανουαρίου και Μαρτίου 2026.

([4]) Το ερωτηματολόγιο αποτελείτο από 10 ερωτήσεις, ομαδοποιημένες σε τέσσερα κύρια θέματα: 1) τα μεταρρυθμιστικά και επενδυτικά μέτρα στα κράτη μέλη, ιδίως εκείνα που βασίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2025, και η εφαρμογή τους· 2) η ολοκλήρωση της εφαρμογής των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας· 3) η εφαρμογή και παρακολούθηση των εθνικών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών-διαρθρωτικών σχεδίων· 4) η σύνδεση μεταξύ του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

([5]) «Η πορεία προς το προσεχές Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο» (ΕΕ C, C/2025/3202, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3202/oj), και «Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2028-2034» (ΕΕ C, C/2026/1974, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1974/oj).

([6]) «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2025 — Φθινοπωρινή δέσμη» (ΕΕ C, C/2025/2019, 30.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2019/oj), και «Πρόσθετες εκτιμήσεις σχετικές με τη μελλοντική πορεία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για το 2025» (ΕΕ C, C/2026/10, 16.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/10/oj).

([7]) EU Budget expenditure tracking and performance framework (Πλαίσιο παρακολούθησης των δαπανών και επιδόσεων του προϋπολογισμού της ΕΕ), υπό επεξεργασία.

2.2. Επισημαίνει **τα κύρια πορίσματά της**: οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις (ΣΑΧ) είναι ασφαλώς συναφείς, αλλά δεν αποδίδεται επαρκής βαρύτητα στις κοινωνικές διαστάσεις. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) είχε στρατηγική αξία, αλλά πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο της πανδημίας, ενώ επίσης έχει συνολικά αποδειχθεί ότι είναι υπερβολικά περίπλοκος και συγκεντρωτικός, και ότι εφαρμόστηκε υπερβολικά βιαστικά. Η σύνδεση μεταξύ του ΠΔΠ και του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου θα μπορούσε να ενισχύσει την προστιθέμενη αξία της ΕΕ, αλλά πολλά εξαρτώνται από διασφαλίσεις για τη δημοκρατία, την επικουρικότητα και την κοινωνική ισορροπία. Το σημαντικότερο από τη σκοπιά της ΕΟΚΕ είναι ότι η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών παραμένει διαδικαστική και όχι επιδραστική. Επιπλέον, εξακολουθούν να υπάρχουν γενικά κενά στην εφαρμογή και, ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ ζητεί να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην εκτελεστική ικανότητα, τη διοικητική αποτελεσματικότητα και τα μετρήσιμα αποτελέσματα.

2.3. Επιβεβαιώνει ότι το μέλλον της ΕΕ εξαρτάται από τη δυναμική και ισχυρή **διασύνδεση μεταξύ των τεσσάρων μορφών κεφαλαίου της** (οικονομικό, ανθρώπινο, κοινωνικό και περιβαλλοντικό), με αντίστοιχα εντονότερη εστίαση στην ενίσχυση της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας, η οποία κατοχυρώνεται σταθερά στο άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Πράσινη Συμφωνία και στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνδέσει αυτές τις τέσσερις μορφές κεφαλαίου και να προχωρήσει **πέρα από την ανάπτυξη με επίκεντρο το ΑΕΠ** [όπως συνιστά το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC) ([8])], ώστε να υιοθετήσει ένα μοντέλο ασφάλειας που θα καθορίζεται από την οικονομική ανθεκτικότητα, την κοινωνική συνοχή και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. **Η υλοποίηση της** ενιαίας αγοράς, με **ιδιαίτερη προσοχή στην Ένωση Κεφαλαιαγορών**, πρέπει να ενσωματωθεί πλήρως στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και στις ΣΑΧ, παράλληλα με την πολιτική λογοδοσία για την επιβολή των κανόνων της ενιαίας αγοράς.

2.4. Θεωρεί ότι, προκειμένου να επιδιωχθεί και να επιτευχθεί πραγματική ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία στη διασύνδεση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και του ΠΔΠ, είναι ζωτικής σημασίας **να αξιοποιηθεί το δυναμικό της ΕΕ και παράλληλα να διατηρηθούν η ευελιξία, η επικουρικότητα και η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση**. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ απορρίπτει κατηγορηματικά τη λογική της τιμωρητικής μακροοικονομικής αιρεσιμότητας και συνιστά μια δομή θετικών κινήτρων, στο πλαίσιο της οποίας το Εξάμηνο θα εντοπίζει στρατηγικά εμπόδια και το ΠΔΠ θα παρέχει στοχευμένη στήριξη για την αντιμετώπισή τους. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει την αυξανόμενη σημασία της αμυντικής ανθεκτικότητας και ετοιμότητας, και ζητεί τη δημιουργία ενός κανονιστικού περιβάλλοντος που θα προσφέρει ασφάλεια δικαίου και στήριξη για την κινητοποίηση επενδύσεων σε ικανότητες που συντονίζονται από την ΕΕ, με στόχο τη βελτίωση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας, της οικονομικής ανάπτυξης, της συνοχής, της ανθεκτικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας.

2.5. Συνιστά **να αντληθούν διδάγματα από την εμπειρία του παρελθόντος** (ιδίως από τις ελλείψεις στην εφαρμογή του ΜΑΑ) και να διασφαλιστεί η διατήρηση των κοινωνικών στόχων και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης της ΕΕ στο πλαίσιο της αρχιτεκτονικής του ΠΔΠ. Προκειμένου να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των στρατηγικών στόχων της ΕΕ και η ανθεκτικότητα της οικονομίας της, θα πρέπει να δημιουργηθούν δημοσιονομικά περιθώρια για την επίτευξη των κοινών κοινωνικών στόχων της Ένωσης και, ειδικότερα, για τη συμβολή στον Κόμβο Κοινωνικών Επενδύσεων που δρομολογήθηκε πρόσφατα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

2.6. Υπογραμμίζει ειδικότερα ότι **τα κοινωνικά ζητήματα συχνά υποτιμώνται στις ΣΑΧ**, ενώ το επίπεδο εφαρμογής των κοινωνικών ΣΑΧ ήταν ανέκαθεν ανεπαρκές, αναποτελεσματικό ή ακόμη και ανύπαρκτο. Για τον λόγο αυτό, η ΕΟΚΕ παρακολουθεί με ενδιαφέρον το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης και θα συνεχίσει να παρακολουθεί τον πραγματικό αντίκτυπό του στον συνολικό κύκλο συντονισμού των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι, έως ότου επιλυθούν οι προκλήσεις που έχουν εντοπιστεί, θα πρέπει να απαιτηθεί και να ενισχυθεί η κυβερνητική δράση, προκειμένου να ενεργοποιηθεί ο αναγκαίος δυναμισμός σε εθνικό επίπεδο, με σκοπό την επιτάχυνση του σχεδιασμού, της εφαρμογής και της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων, καθώς και της δημοκρατικής αξιολόγησής τους.

2.7. Είναι απόλυτα πεπεισμένη ότι, προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, η ΕΕ πρέπει **να αναπτύξει ένα πιο ισχυρό συνεργατικό πλαίσιο** στο οποίο τα αποτελέσματα και οι επιδόσεις θα ανταμείβονται μέσω στοχευμένης τεχνικής βοήθειας και ευελιξίας στη συγχρηματοδότηση, λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά των εθνικών και περιφερειακών πλαισίων.

([8]) Beyond GDP: delivering sustainable and inclusive wellbeing (Πέρα από το ΑΕΠ: επίτευξη βιώσιμης ευημερίας χωρίς αποκλεισμούς) — Κοινό Κέντρο Ερευνών.

2.8. Συνιστά, ως εκ τούτου, **να ενισχυθεί η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών** (με σκοπό την ενίσχυση της αρχής της εταιρικής σχέσης βήμα προς βήμα, καθώς συγκλίνουν η διακυβέρνηση του ΠΔΠ και του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου) **με τη μετατροπή της από οιονεί διαδικαστική απαίτηση σε ουσιαστικό παράγοντα επιτυχίας της πολιτικής**, με βάση την υποχρεωτική αξιολόγηση της συμμετοχής των συμφεροντούχων καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου πολιτικής, καθώς και την πραγματική απλούστευση και διασφάλιση της αναλογικότητας του διοικητικού και κανονιστικού φόρτου που βαρύνει τις δημόσιες αρχές, τις επιχειρήσεις και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, και όχι μόνο τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

2.9. Καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να **βελτιώσει τόσο την ποιότητα όσο και το χρονοδιάγραμμα των διαδικασιών ενημέρωσης και διαβούλευσης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου**. Αυτό περιλαμβάνει επενδύσεις στην ανάπτυξη ικανοτήτων για τον διάλογο με την κοινωνία των πολιτών και τον κοινωνικό διάλογο, την ενίσχυση των διαδικασιών διαβούλευσης και τη βελτίωση των χρονοδιαγραμμάτων τους, τη βελτίωση της πρόσβασης σε διαφανή και συγκρίσιμα δεδομένα, και τη θέσπιση ευρωπαϊκού κώδικα που θα καθορίζει τον τρόπο διεξαγωγής των διαβουλεύσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και τον τρόπο κατάρτισης και εφαρμογής των εθνικών σχεδίων, σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές και τα πλαίσια κοινωνικού διαλόγου.

2.10. Ζητεί, επομένως, την καθιέρωση **υποχρεωτικής αξιολόγησης της ποιότητας και του αντικτύπου της εταιρικής σχέσης**. Αυτή δεν θα πρέπει να περιορίζεται στο να αξιολογεί κατά πόσον ζητήθηκε η γνώμη των εταίρων, αλλά θα πρέπει επίσης να εξετάζει τον βαθμό στον οποίο η συμβολή τους διαμόρφωσε τα τελικά επιχειρησιακά προγράμματα. Αυτό πρέπει να **συνδυαστεί με ριζική απλούστευση των μηχανισμών υλοποίησης**, που πρέπει να σχεδιαστούν από κοινού με τις διαχειριστικές αρχές, τους περιφερειακούς φορείς, τους κοινωνικούς εταίρους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα συστήματα ελέγχου και παρακολούθησης είναι αναλογικά και τηρούν την αρχή της επιμερισμένης διαχείρισης χωρίς να επιβάλλουν υπερβολικές γραφειοκρατικές αλληλεπικαλύψεις.

Βρυξέλλες, 18 Ιουνίου 2026.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Séamus BOLAND